

Vị thế phụ nữ trên thế giới thời nay

□ XUÂN HỒNG

Trong lúc Đại hội Phụ nữ quốc tế do Liên hợp quốc tổ chức khai mạc thì tại Bắc Kinh, Liên hợp quốc đã công bố bản báo cáo đầu tiên nói về hoàn cảnh của phụ nữ tại 5 lục địa, Jean Fabre - người đặc trách truyền thông trong chương trình phát triển của Liên hợp quốc - cho biết: "Những phân tích của chúng tôi chứng tỏ rằng sự tiến bộ của xã hội và kinh tế sẽ mau chóng hơn nếu người ta ưu tiên đầu tư vào phụ nữ. Vấn đề này không chỉ biểu hiện sự công bằng mà còn nhằm đem lại việc quản lý tốt. Mỗi nhóm xã hội, mỗi nhóm giới tính luôn có những vấn đề riêng của nó. Sự tham gia của phụ nữ vào những cơ cấu hệ trọng sẽ cho phép xã hội thay đổi cách nhìn và có những sự lựa chọn hữu ích hơn". Để đánh giá sự tham gia của phụ nữ, người ta kết hợp tỷ lệ cán bộ phụ nữ cấp trung và cấp cao, tỷ lệ lợi tức của phụ nữ so với lợi tức quốc gia... Qua bản báo cáo ấy, người ta được biết có 10 quốc gia đứng đầu về số phụ nữ tham gia vào các lĩnh vực kinh tế và chính trị: Thụy Điển, Na Uy, Phần Lan, Đan Mạch, Canada, New Zealand, Hà Lan, Mỹ, Áo, Ý.

Trong vòng 20 năm qua, tại các nước Ả-rập, tỷ lệ phụ nữ được xóa nạn mù chữ đã tăng 68%. Nhìn chung, hoàn cảnh của phụ nữ đã được cải thiện rất nhiều trong phần lớn các nước Ả-rập. Ví dụ: người ta tính ra rằng ở cấp đại học, cứ 3 sinh viên thì có 2

sinh viên nữ, trong khi cách đây 20 năm, 3 nam mới có 1 nữ. 32 quốc gia đã có nhiều nữ sinh viên hơn nam sinh viên. Không những tỷ lệ xóa nạn mù chữ trong giới nữ đã gia tăng, mà nhiều người trong số họ còn

Chăm sóc cà phê.

Ảnh: NGỌC CẢNH

đạt được những học vị cao hơn trước kia. Tại Phần Lan, tỷ lệ nữ sinh viên so với nam sinh viên là 139%, tại Na Uy - 116%, Pháp - 114%, Nhật - 66%, Iran - 47%, Togo - 22%. Tỷ lệ thoát nạn mù chữ của phụ nữ tại 3 nước: Uruguay, Jamaica và Nicaragua cao hơn so với đàn ông.

Từ khi có giải Nobel năm 1901, 4,4% giải Nobel về hòa bình đã được trao cho phụ nữ. Nếu tính tất cả các lĩnh vực, số phụ nữ đoạt giải Nobel đã lên đến 28 người, trong đó 9 phụ nữ đoạt giải Nobel hòa bình và 8 phụ nữ được giải Nobel về văn học. Về y khoa, họ chiếm tỷ lệ 2,5%, hóa học - 3%, vật lý - 1,3%.

Trong 191 đại diện thường trực ở Liên hợp quốc có 8 phụ nữ. 11% nhân viên cao cấp tại các cơ quan của Liên hợp quốc là phụ nữ. Tỷ lệ phụ nữ thay đổi tùy theo từng tổ chức: 0% với WTO (Tổ chức Thương mại thế giới), 2,4% với FAO (Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hợp quốc), 21,5% với UNICEF (Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc)... Trong số 27 tổ chức quốc tế thì có 4 tổ chức do phụ nữ lãnh đạo.

Phụ nữ Úc và New Zealand được quyền bầu cử vào năm 1893, Phần Lan và Na Uy năm 1907, Anh và Đức năm 1918, Mỹ năm 1920, Pháp năm 1946. Phụ nữ Thụy Sĩ phải chờ tới năm 1971 mới được bầu cử, phụ nữ Liechtenstein thì tới tận năm 1984. Còn phụ nữ Ả-rập chắc là sẽ phải chờ đợi lâu dài.

Có 50% phụ nữ trong Chính phủ Thụy Điển - đó là chính phủ đầu tiên trên thế giới đạt được sự cân bằng giữa nam và nữ. Kỷ lục thế giới về phụ nữ là dân biểu thuộc Phần Lan với 39%. Tiếp theo là Na Uy 35%, Thụy Điển 34%. Từ trước đến nay, chỉ có 26 phụ nữ được bầu vào chức vụ lãnh đạo một quốc gia hoặc một chính phủ (con số ấy không bao gồm các nữ hoàng hoặc nữ thủ tướng được bổ nhiệm, vì họ không phải do cử tri bầu lên). Hiện có 12 quốc gia trong

đó phụ nữ là tổng thống hay thủ tướng. Về hình thức, quyền lực chính trị rộng lớn nhất là do một phụ nữ nắm giữ đang thuộc Nữ hoàng Anh Elisabeth II: Bà là nguyên thủ quốc gia của Anh và 18 nước khác: Canada, Úc, New Zealand... (các nước này trước kia là thuộc địa của Anh, bây giờ đã giành được độc lập nhưng vẫn quan hệ chặt chẽ với Anh). Tuy nhiên, lại có 55 quốc gia trong đó số ghế của phụ nữ tại nghị viện rất ít và thậm chí... chẳng có ghế nào. Ví dụ: 0% tại Kuwait và nhiều nước Ả-rập khác; 1% tại Hàn Quốc, Congo, Togo; 2% tại Thổ Nhĩ Kỳ, Pakistan, Malta.

Có 41 nước đã không ký Công ước về việc loại trừ tất cả những hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ (do Liên hợp quốc thông qua năm 1979). Tại nhiều nơi, phụ nữ và đàn ông không bình đẳng trước pháp luật - ví dụ: Một người đàn bà Ả-rập Saudi hoặc Iran không thể đi du lịch nếu không được người chồng ưng thuận. Những quốc gia không ký công ước nói trên đa số là các nước Ả-rập và Hồi giáo (thuộc châu Á, châu Phi) cùng với Monaco và Liechtenstein (thuộc châu Âu).

Hiện có 70% những người nghèo khổ trên thế giới (tổng số lên tới 1,3 tỷ) là phụ nữ và tỷ lệ này còn gia tăng. Ngay cả một nước tiến bộ như Mỹ, 62% người nghèo là phụ nữ, trong khi đó năm 1940 thì tỷ lệ ấy chỉ có 40%.

Hiện nay, 60% trong số 130 triệu trẻ em không được cấp sách đến trường là các bé gái. Trong số 900 triệu người mù chữ trên thế giới có 2/3 là phụ nữ, 1 triệu bé gái vì

thành niên - đa số ở châu Á - đã bị cưỡng bức đi làm gái điếm. Cứ 3 phụ nữ thì có 1 là nạn nhân của một vụ án gây ra bởi người tình hoặc bạn cũ. Phần lớn các nước ở Nam Mỹ luật pháp không trừng phạt tội giết vợ khi người chồng bắt quả tang vợ đang ngoại tình. Trường hợp đó cũng đã từng diễn ra tại Pháp cho tới năm 1975.

Cứ 3 phụ nữ thì có 1 khai rằng đã bị quấy rối tình dục trong thời còn là vị thành niên hoặc ở tuổi trưởng thành - con số này được ghi nhận tại phần lớn các nước đã được kỹ nghệ hóa. Cũng tại các nước ấy, cứ 6 phụ

nữ thì có 1 bị cưỡng hiếp ít nhất là một lần trong đời.

Ở châu Phi, 80% những người làm ra thực phẩm là phụ nữ. Công cuộc cải cách ruộng đất và các dự án phát triển đều đặt dưới sự kiểm soát của những người đàn ông trong giới chính trị. Làng xã hoặc những trưởng gia đình luôn yêu cầu được thực hiện cơ khí hóa trong canh tác. Tuy nhiên, đem lại máy móc cho họ cũng vô ích, vì các chị em phụ nữ ở đây vẫn tiếp tục cày cấy theo phương pháp truyền thống!

X:H

NGUYỄN HUỆ - QUANG TRUNG...

(Tiếp theo trang 7)

thiếu nữ chân quê gồng gánh lương thảo với quang tre đôn xóc, phục vụ cho nghĩa quân... Rồi đến chương "Bình Định tiếp bước Quang Trung... Đây là chương diễn với cả ngàn diễn viên tham gia. Từng bông hoa lớn có đường kính hàng chục mét được kết bởi một trăm em học sinh cầm các "cánh hoa" đủ màu sắc, lúc chụm lại, lúc xòe ra theo tiếng nhạc. Các biểu tượng của Công, Nông, Binh, Điện khí hóa... được tạo ra với nghệ thuật cao luôn được đông đảo nhân dân vỗ tay tán thưởng. Trên

sân khấu lớn đối diện với lễ đài, dàn hợp xướng hơn một trăm người cùng gần một trăm diễn viên múa đang biểu diễn những màn ca ngợi Đảng, Bác Hồ, quê hương đất nước. Đằng sau dàn hợp xướng bỗng xuất hiện cờ Đảng, cờ Tổ quốc lớn song song bên nhau, dài hết chiều dài sân khấu, cao gần sáu mét, được căng, xếp như đang tung bay. Xung quanh sân khấu là hàng trăm lá cờ hội cùng cờ hiệu "Quang Trung" tung bay đón chào một mùa xuân Đại thắng.

Nguyễn Huệ - Quang Trung, 215 năm đã qua mà

lời ông vẫn vang như ngày nào: **"Đánh cho để dài tóc. Đánh cho để đen răng. Đánh cho nó chích luân bất phản. Đánh cho nó phiến giáp bất hoàn. Đánh cho sử tri Nam quốc anh hùng chi hữu chủ"**.

Người anh hùng áo vải cờ đào đã dựng nghiệp Tây Sơn. Với chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa có một không hai trong lịch sử chống giặc ngoại xâm, và một thời oanh liệt của Nhà Tây Sơn, Nguyễn Huệ - Quang Trung sẽ mãi mãi được các lớp con cháu đất Việt tôn vinh ngưỡng mộ. Cứ mỗi độ Xuân về đất Việt lại bừng lên khí phách Nguyễn Huệ - Quang Trung.

N.C